

| Et sammenhængende Danmark med stærke lokale erhvervsfyrtårne

Webinar, 16. maj 2023



# 1. Velkomst

# Agenda

1	13.00 Velkomst
2	13.05 Baggrund for annonceringen
3	13.15 Tilskudsberettigede indsatser og målgruppe
4	13.30 Vurdering af ansøgninger
5	13.50 Spørgsmål
6	14.10 EU-fondenes grundvilkår
7	14.20 Statsstøtteregler
8	14.30 Ansøgningsproces
9	14.35 Grand Solutions, Innovationsfonden
10	14.40 Spørgsmål

# Mødekultur

## Brug chatten

- Hvis du vil stille et spørgsmål, så brug chat-funktionen i Teams
- Skriv gerne i chatten, hvad du hedder, og hvilken slide dit spørgsmål evt. vedrører.
- Spørgsmål og svar offentliggøres efter webinar
- Sørg for at både din mikrofon og dit kamera i Teams er slukket under webinar
- Slides offentliggøres efter webinar



## 2. Baggrund for annonceringen

# Fonden for Retfærdig Omstilling 2021-2027

I 2021-2027 investerer Fonden for Retfærdig Omstilling 636 mio. kr. i aktiviteter i Danmark, der skal afbøde de negative virkninger af omstillingen til en klimaneutral økonomi.

## Fondens specifikke målsætning

”At give regioner og mennesker mulighed for at håndtere de sociale, beskæftigelsesmæssige, økonomiske og miljømæssige virkninger af omstillingen til Unionens 2030-mål for energi og klima og en klimaneutral økonomi i Unionen senest i 2050 på grundlag af Paris-aftalen.”

# Fondens geografiske afgrænsning

Fonden skal målrettes den eller de landsdele, som er mest negativt påvirket af omstillingsprocessen til en klimaneutral økonomi i 2050

- Udpegning af **Nordjylland** med udgangspunkt i omlægning af drivhusgasintensive produktionsprocesser
- Udpegning af **Sydjylland** med udgangspunkt i udfasning af produktion af fossile brændstoffer

Figur 1.  
Opdeling af Danmark på NUTS-3 niveau



# Fonden for Retfærdig Omstilling 2021-2027: 636 mio. kr.

Fem indsatser skal igangsættes i løbet af 2023-2024



100 mio. kr. Et sammenhængende Danmark med stærke lokale erhvervsfyrtårne

100 mio. kr. Teknologi- og forretningsudvikling inden for Power-to-X

50,5 mio. kr. Bedre vilkår for grøn omstilling i SMV'er

196 mio. kr. Udvikling af brun bioraffinering såsom pyrolyse

190 mio. kr. Udvikling af lokale værdikæder for CO<sub>2</sub>-fangst, -anvendelse og -lagring (CCUS)



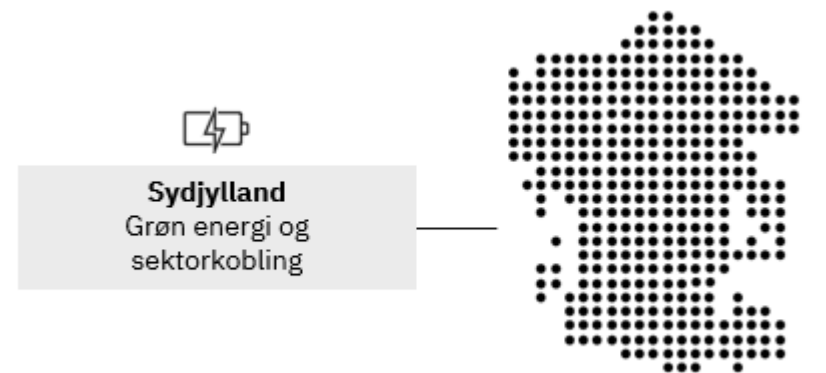
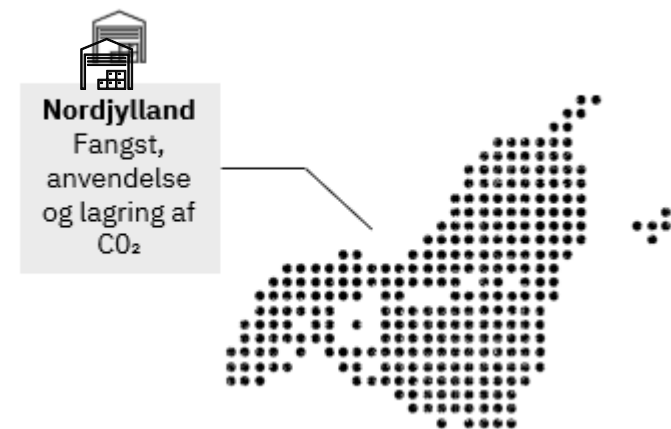
# Lokale Erhvervsfyrtårne – Otte partnerskaber

- Otte erhvervsfyrtårne med fokus på danske styrkepositioner
- Der er for hvert erhvervsfyrtårn indgået et partnerskab mellem nuværende konsortium, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, de tværkommunale erhvervshuses bestyrelse, Erhvervsministeriet og en række øvrige ministerier.
- Det har resulteret i otte partnerskabsaftaler med formål, vision og sigtelinjer, som skal sætte kurs for den videre udvikling af erhvervsfyrtårnene.
- Aftalerne rummer langsigtede og ambitiøse målsætninger, men også målsætninger med kortere sigte.

# Lokale Erhvervsfyrtårne

Indsatsen **”Et sammenhængende Danmark med stærke lokale erhvervsfyrtårne”** fra Fonden for Retfærdig Omstilling skal betragtes som en udmøntning af det politiske ønske om at skabe stærke lokale erhvervsfyrtårne, der understøtter udviklingen af nye styrkepositioner.

Midlerne kan bruges til at understøtte udviklingen af erhvervsfyrtårnene i de udpegede landsdele, Nordjylland og Syddjylland.



# Baggrund og erfaringsgrundlag

## - Aktiviteter allerede igangsat

### Aktiviteter i **Erhvervsfyrtårn Nordjylland**

- Kortlægning af, hvordan CCUS infrastruktur etableres
- Igangsættelse af 8 test- og demonstrationssites, fokuseret omkring eksisterende punktkilder, om udvikling af nye teknologier til fangst, anvendelse og lagring i hele værdikæden
- Individuel forretningsvejledning af relevante virksomheder om erhvervspotentialerne i CCUS
- Igangsættelse af CCUS-relaterede kompetenceudviklingsforløb i relevante virksomheder

### Aktiviteter i **Erhvervsfyrtårn Sydjylland**

- Etablering af Nationalt Center for Grøn Energi og Sektorkobling
- Test- og demonstrationsprojekter (6) fx udnyttelse af overskudsvarme fra Power-to-X-anlæg i fjernvarmenettet
- Forsknings- og udviklingsprojekter (6). Igangsættelse af seks innovationsforløb vedr. tilpasning af grøn energiteknologi til sektorkobling.
- Sikre kompetencer til grøn energi og sektorkobling

# Et sammenhængende Danmark med stærke lokale erhvervsfyrtårne

- ❖ **Indholdsbeskrivelse:** Indsatsen har til formål at understøtte videreudviklingen af erhvervsfyrtårnene i Nordjylland og Syddjylland, herunder at følge op på anbefalingerne fra de regionale vækstteams, samt at understøtte håndteringen af virkningerne af omstillingen til en klimaneutral økonomi
- ❖ **Udmøntning:** I *Danmark kan mere* blev det besluttet at øremærke 100 mio. kr. til opfølgning på anbefalingerne fra regeringens regionale vækstteams som led i udviklingen af lokale erhvervsfyrtårne i erhvervsudspillet.
- ❖ **Støtteprocent:** Max 50 pct.
- ❖ **Projektperiode:** Projekter kan modtage tilskud i op til tre år. Projekter skal være afsluttet senest august 2026.  
Obs: det er ikke muligt at forlænge projektperioden ud over de tre år.
- ❖ **Frist for ansøgning:** 24. august 2023



# 3. Tilskudsberettigede indsatser og målgruppe

# Aktivitetstyper 1/2

- **Rådgivning**, som fx kan hjælpe virksomheder med at identificere forretningsmæssige potentialer eller anvende forretningsmodeller
- **Forsknings- og udviklingsaktiviteter**, som sigter mod at bygge videre på eksisterende aktiviteter i erhvervsfyrtårnene i Nord- og Syddjylland eller udvikle nye indsatser, inden for fx test og demonstration inden for grøn energi
- **Forprojekter**: Feasibility studies, proof-of-principle, som fx kan afdække de første faser af et anlægsprojekt.



Grafik: Pixabay

# Aktivitetstyper

- **Kompetencerettede tiltag**, herunder opkvalificering/omskoling af medarbejdere eller ledere, f.eks. kompetencer til betjening af fremtidens grønne teknologier
- **Bygge- og anlægsinvesteringer**, som fx støtte til indkøb af udstyr, maskiner, teknologi, certificeringer, mv., eller eksempelvis tilskud til PtX-anlæg



Grafik: Pixabay



# Målgruppe

- Ansøgere kan være nye såvel som eksisterende operatører og andre partnere i nuværende konsortier for erhvervsfyrtårnene i Nord- og Sydjylland, ligesom aktører i regi af et nyt konsortium eller anden samarbejdskonstruktion også kan søge.
  - Ansøger bør beskrive, hvordan man i et samarbejde med en bred kreds af aktører med en fælles indsats vil kunne bidrage til at realisere erhvervsfyrtårnets formål, herunder vision og sigtelinjer i partnerskabsaftalerne og samtidig vil kunne bidrage til en klimaneutral økonomi.
- *OBS → Der er en række begrænsninger relateret til støtte, der ydes til virksomheder fra primærsektoren, store virksomheder og virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem.*
- *OBS → Der kan ikke ydes støtte til investeringer i forbindelse med produktion, forarbejdning, transport, distribution, lagring eller forbrænding af fossilt brændsel.*



# Støtte til store virksomheder og virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem

<b>Store virksomheder og alle virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem, <u>kan opnå støtte til</u></b>	<b>Store virksomheder og virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem <u>kan ikke opnå støtte til</u></b>
Rådgivning	Produktive investeringer*
Forskning og udvikling	Investeringsstøtte mhp. at reducere drivhusgasemissioner fra ETS-aktiviteter eller test og demonstration i industriel skala, jf. bilag 1 i direktiv 2003/87/EF
Forprojekter: feasibility studies, proof-of-principle	
Kompetenceudvikling	
Ledelse (styrkelse af ledelseskompetencer)	
Kompetencetilførsel	

\*Europa-Kommissionen definerer produktive investeringer som virksomhedsinvesteringer i anlægsaktiver eller immaterielle aktiver, der skal bruges til produktion af varer og tjenesteydelser og dermed bidrager til bruttoinvesteringerne og beskæftigelsen.

# Støtte til virksomheder fra primærsektoren

- Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter under indsatsen, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan fx levere restfraktioner fra landbruget, som kan omdannes til biokul, gas og olie.
- Primære erhverv kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primære erhverv kan ikke være eneste målgruppe i et projekt.



Grafik: Pixabay



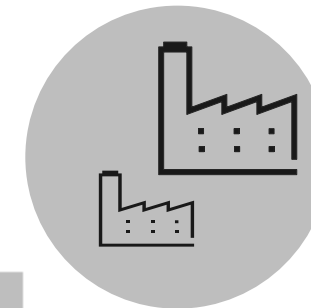
## 4. Vurdering af ansøgninger

# Udvælgelseskriterier

Kriterium	Point
A. Bidrag til at håndtere virkninger af omstillingen til en klimaneutral økonomi samt realisering af formålet med erhvervsfyrtårnet, herunder vision og sigtelinjer	0-40
B. Sammenhæng til nuværende aktiviteter og koordinering med relevante aktører samt forenkling	0-20
C. Privat engagement og fokus på virksomhedernes behov	0-20
D. Partnerskab, lokal forankring og governance	0-20

- For at komme i betragtning til bevilling om tilskud skal en projektansøgning opnå minimum 65 point ud af 100 samt mindst 50 pct. af det maksimale antal point på hvert kriterium.
- Ansøgninger skal ligge inden for rammerne af nationalt program for Fonden for Retfærdig Omstilling 2021-2027 og annonceringsmaterialet

# Udvælgelseskriterie A



**A. Bidrag til at håndtere virkninger af omstillingen til en klimaneutral økonomi samt realisering af formålet med erhvervsfyrtårnet, herunder vision og sigtelinjer (0-40 point)**

At projektet bidrager til at håndtere de økonomiske og sociale virkninger af omstillingen til en klimaneutral økonomi i Nord- og/eller Sydjylland.

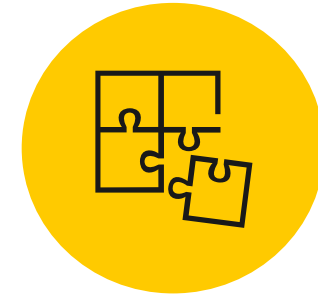
At det sandsynliggøres, at ansøger bidrager til at understøtte formålet, herunder visionen og sigtelinjerne i den pågældende partnerskabsaftale. Projektet skal bidrage til at realisere det pågældende lokale erhvervsfyrtårn, og derigennem til vækst og beskæftigelse samt udvikling af en dansk styrkeposition.

At projektet formår at opstille en realistisk effektkæde i overensstemmelse med programmet for Fonden for Retfærdig Omstilling, der sandsynliggør, at de gennemførte aktiviteter vil lede til de af projektet angivne effekter.

At projektet indeholder relevante kompetencerettede tiltag, og dermed bidrager til at sikre, at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft og, at kompetencerne til den grønne omstilling hos medarbejderne / arbejdsstyrken samlet set styrkes. Hvis kompetencerettede tiltag ikke vurderes relevant i projektet, begrundes dette.

At ansøger, hvis relevant, beskriver hvordan anlægsinvesteringer med en levetid på over 5 år klimasikres.

# Udvælgelseskriterie B



## **B. Sammenhæng til nuværende aktiviteter og koordinering med relevante aktører samt forenkling (0-20 point)**

At ansøger sandsynliggør, at indsatsen supplerer de aktiviteter og indsatser, der blev igangsat under den første fyrtårnsannoncering fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse med frist i november 2021.

At projektet er koordineret med og ikke overlapper med eksisterende relevante nationale og decentrale initiativer som fx den anden fyrtårnsannoncering fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse med frist i marts 2023 og relevante Innomissions.

At projektet tager udgangspunkt i eksisterende strukturer i erhvervsfremmesystemet og ikke etablerer overlappende strukturer eller skaber overlap i opgaveløsningen.

# Udvælgelseskriterie C



## **C. Privat engagement og fokus på virksomhedernes behov (0-20 point)**

I hvilket omfang private virksomheder deltager i projektets aktiviteter som udtryk for, at projektets aktiviteter er relevante for private virksomheder og adresserer konkrete virksomhedsbehov, der kan bidrage til udvikling, vækst og beskæftigelse.

At der indgår privat medfinansiering; det vægtes positivt, hvis der indgår mere end de 50 pct. privat eller offentlig finansiering, der er krav om. Det vægtes ligeledes positivt, hvis der udover de ansøgte aktiviteter tilvejebringes yderligere private investeringer, som bidrager til at løfte visionen og sigtelinjerne eller på anden vis udvikle erhvervsfyrtårnet.

# Udvælgelseskriterie D



## **D. Partnerskab, lokal forankring og governance (0-20 point)**

At ansøger demonstrerer lokalt ejerskab og opbakning samt indgår i en bred ansøgerkreds, der så vidt muligt er sammensat med en bred geografisk repræsentation fra landsdelen samt relevante aktører udenfor landsdelen.

At ansøger har en stærk ledelse og effektiv samarbejdsmodel, og at der deltager relevante lokale, regionale samt nationale og/eller internationale aktører, som har den nødvendige faglige og organisatoriske kapacitet til at løfte vision og sigtelinjer i partnerskabsaftalen samt til at udføre og investere i erhvervsrettede aktiviteter.



# Andre krav m.v.



Andre krav der bl.a. skal være overholdt:

## ***Ekstraordinært regnskab i 2025***

- Erhvervsstyrelsen kan kræve, at der udover de to halvårige afrapporteringer, indsendes en ekstraordinær afrapportering i 2025

## ***Ligestilling, inklusion og ikke-forskelsbehandling***

- Ansøger skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. Ansøger skal i ansøgningen redegøre for, hvordan overholdelse af de horisontale principper sikres.

## ***Opfyldelse af The Do No Significant Harm principle (DNSH)***

- Alle projektansøgninger skal overholde gældende EU- og dansk lovgivning og skal i projektansøgninger redegøre for de miljømæssige og klimamæssige konsekvenser ved projektets udførelse. når relevant.

# Effektkæde, indikatorer og måltal

## Effektkæde, indikatorer og måltal

En effektkæde beskriver de vigtigste årsags-virkningssammenhænge i et projekt. Hvis der søges om tilskud fra Fonden for Retfærdig Omstilling, bedes ansøger beskrive projekts effektkæde i tre led:

- **Projektets hovedaktiviteter** er de vigtigste handlinger, som udføres i projektet.
- **Projektets output** er de leverancer eller "produkter", som projektets aktiviteter umiddelbart skaber.
- **Projektets** efterfølgende **resultater** er de resultater eller effekter, som projektets aktiviteter og output skaber.

Ansøger bør opstille målbare kvantitative succeskriterier (*indikatorer*) i ansøgningen for hver enkelt aktivitet, output og resultat.

Effektkæden bør beskrives, så det er tydeligt dels, at der er **kvalitativ indbyrdes sammenhæng** mellem indholdet i aktiviteter, output og effekter og dels, at der er **kvantitativ sammenhæng** mellem det planlagte antal aktiviteter, output og resultater.

**De kritiske forudsætninger** for, at projektets aktiviteter rent faktisk vil skabe de forventede output, og at disse output herefter vil give de ønskede resultater bør også beskrives.

# Effektkæde - eksempel

## Aktiviteter

### EKSEMPLER:

- Indkøb af rådgivning
- Investeringsstøtte
- Forskning og udvikling: tilskud til forsknings- og innovationsaktiviteter
- Forprojekter (tilskud til foranalyser)
- Kompetencer udvikling, styrkelse af ledelseskompetencer, kompetencetilførsel

## Output

### EKSEMPLER:

- Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)
- Virksomheder, der modtager tilskud
- Antal virksomheder, der har modtaget støtte for at opnå reduktion af drivhusgasemissioner
- Virksomheder, der samarbejder med forskningsorganisationer
- SMV'er, der investerer i færdigheder med henblik på intelligent specialisering, industrielomstilling og entreprenørskab
- Investeringer i udstyr og anlæg til fremme af grøn omstilling
- Antal analyser og forprojekter, som er støttet

## Resultater

### EKSEMPLER:

- Skabte job i enheder, der har modtaget støtte
- Private investeringer, som matcher offentlig støtte (heraf: tilskud, finansielle instrumenter)
- Små og mellemstore virksomheder (SMV'er), der indfører produkt- eller procesinnovation
- Skønnede drivhusgasemissioner
- SMV-personale, der har afsluttet en uddannelse i færdigheder med henblik på intelligent specialisering, industriel omstilling og entreprenørskab
- Antal virksomheder, der har udviklet koncepter til nye produkter eller løsninger
- Antal deltagere, der opnår uformelle kvalifikationer umiddelbart efter deltagelsen
- Antal deltagere, der er fastholdt i beskæftigelse seks måneder efter deltagelsen



# 5. Spørgsmål



# 6. EU-fondenes grundvilkår



# EU-fondenes grundvilkår

- Projektfinansiering må ikke være driftsstøtte, dvs. at EU-støtten ikke kan anvendes til helt eller delvist at fritage en økonomisk partner fra sine sædvanlige udgifter eller udgifter i dennes daglige drift eller aktiviteter. Det kan fx være sædvanlig drift, løbende anskaffelser og lovpligtige aktiviteter.
- Aktiviteter, og dermed udgifter, der ikke er støtteberettigede, vil ikke blive vurderet støtteberettigede af at blive ”kaldt noget andet”.
- Støtte gives med udgangspunkt i et støttegrundlag som dannes ud fra en række faktiske udgifter som følger af projektets aktiviteter. Kontoplansvejledningerne og Vejledningen om støtteberettigelse beskriver, hvilke faktiske udgifter der kan danne grundlag for støtte og hvordan disse skal dokumenteres.
- Manglende dokumentation kan medføre at udgiften trækkes ud af støttegrundlaget.

# EU-fondenes grundvilkår

## Strukturfondsmidler er “penge med forpligtelser”

- Forpligtet til at gennemføre projektet som godkendt, dvs.:
  - Gennemføre de aktiviteter der indgår i effektkæden
  - Levere de output/resultater der er oplyst i effektkæden
- Projektændringer skal godkendes
- Indholdsmæssige afvigelser/mangler, kan medfører at støttegrundlaget reduceres.
- Aktiv kontrol, bl.a. løbende revision fra revisor og ERST
- Kontrol af både udgifter og indhold
- Det er vigtigt at følge Vejledning om støtteberettigelse - ”Almindelig sund fornuft”, “rimelighedsbetragtninger” og “plejer” kan ikke anvendes, da kontrol gennemføres med udgangspunkt i at vejledning om støtteberettigelse er overholdt.

# EU-fondenes grundvilkår

- Alle udgifter der danner støttegrundlaget skal være projektrelevante.
- Alle udgifter der danner støttegrundlaget skal være nødvendige, for at projektet kan gennemføres tilfredsstillende.
- Projektet skal derfor kunne redegøre for relevans og nødvendighed
  
- Alle udgifter der danner støttegrundlaget skal være afholdt i projektperioden
- Startdato er typisk datoen for ansøgning
- Sidste dato for at afholde udgifter er projektets slutdato
  
- Der kan tages forbehold for udgifter som ikke kan dokumenteres efter vejledning om støtteberettigelse, og dermed nedsættes det støttegrundlaget
  
- Kun udgifter afholdt og betalt af en økonomisk partner kan støttes
- For at være økonomisk partner skal man have et dansk CVR-nr.
- For at være økonomisk partner skal man være indforstået med de krav og forpligtelser der følger af at være økonomisk partner.



# EU-fondenes grundvilkår

## Kontoplaner

- Der findes fire forskellige kontoplaner, der giver forskellige muligheder for at medtage udgifter i støttegrundlaget.
- Projektets aktiviteter og fordeling af udgifter har betydning for valg af kontoplan
- Udokumenteret tillæg - et ekstra udgiftsbeløb i støttegrundlaget som ikke skal dokumenteres

40 pct.	20 pct.	7 pct.	15 pct.
<ul style="list-style-type: none"><li>• 40 pct. beregnet på baggrund af projektarbejde til dækning af andre udgifter</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• 20 pct. beregnet på baggrund af eksterne udgifter til dækning af udgifter til projektarbejde</li><li>• 7 pct. beregnet på baggrund af eksterne udgifter til dækning af øvrige udgifter</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• 7 pct. beregnet på baggrund af alle støtteberettigede udgifter til dækning af øvrige udgifter</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• 15 pct. beregnet af projektets udgifter til projektarbejde til dækning af øvrige udgifter</li></ul>

# EU-fondenes grundvilkår

## Projektets partnere er underlagt ens dokumentationskrav

- Tilsagnsmodtager og økonomisk partner
- Alle partners udgifter danner ét samlet projektregnskab
- Vigtigt at partnerne/tilsagnsmodtager sikrer, at udgifter er korrekte og uden fejl, inden de sendes ind med det fælles regnskab, ellers risikerer man, at en enkelt partners udgifter forsinkes udbetalingen for alle andre
- Der udbetales til tilsagnsmodtager.

# EU-fondenes grundvilkår

## Gode råd til god projektorganisering og administration

- Få en god forståelse for vejledning om støtteberettigelse
- Læs kontoplansvejledningen inden budgetlægning. Fejl i budgettet, medfører ikke at udgiften bliver støtteberettiget ved afrapportering.
- Lav forretningsgange, der sikrer korrekt dokumentation - vær opmærksom på at gøre tingene i den rigtige rækkefølge.
- Sørg for procedurer er fornuftigt opsat fra start, og at alle partnere følger procedurerne - det letter tilsagnsmodtagers arbejde med at redegøre for evt. spørgsmål fra ERST, revisor mv.
- Kontroller at dokumentationen er i orden FØR udgiften medtages i støttegrundlaget.
- Ikke kun dokumentation og kontrol af udgifter - indhold kontrolleres også, så husk dokumentation for indhold/aktiviteter.
- Anvend arbejdsbeskrivelser i forbindelse med udgifter til projektarbejde – mindre dokumentation.
- Brug standardsats ved opgørelse af udgifter til projektarbejdere – mindre dokumentation.

Vi er altid klar med vejledning og stiller gerne hjælpeværktøjer til rådighed 😊

# Eksterne indkøb

- Udbudsreglerne, såfremt tilsagnsmottager eller partnere er offentlige og udbudspligtige
- Markedsafsøgning skal overholdes af alle OGSÅ private
  - OBS: Ved bygge- og anlægsinvesteringer skal tilbudsloven overholdes (næste slide)
- Overholdelse af reglerne skal kunne dokumenteres (skriftligt og dateret)
- Ingen kunstig opdeling af leverancer
- Ved manglende overholdelse kan støtten reduceres med op til 100 %
  - (dog typisk 25 % ved manglende markedsafsøgning)
- Interesseforbundne parter skal afregnes overfor styrelsen til kostpris
- **Vær obs på, at der skal være tid til det!**

# Eksterne indkøb

## Tilbudsloven

- Alle bygge- og anlægsprojekter, der modtager offentlig støtte, er underlagt tilbudslovens anvendelsesområde
  - Ingen nedre grænse - ALLE bygge- og anlægskontrakter
- Inden der indkøbes, få overblik over, om indkøbet kan være omfattet af tilbudslovens anvendelsesområde.
- Vær obs på tærskelværdier og krav til procedure!
- Manglende overholdelse kan resultere i 100 % korrektion.
- Gem ALT dokumentation (skriftligt og dateret) inden, under og efter indkøbet.



# 7. Statsstøtteregler

Gode råd og krav til strukturfondsprojekter

# Statsstøtte

## Forbud mod statsstøtte

Generelt forbud mod at yde statsstøtte i traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde artikel 107, stk. 1

## Seks kumulative betingelser for statsstøtte:



# Statsstøtte

## Økonomisk aktivitet

- Ikke kun "virksomheder"
- Udgangspunkt i markedsdeltagelse, hvor aktiviteten består i at afsætte varer eller tjenesteydelser på et marked.
  - [Kommissionens meddelelse om begrebet statsstøtte i artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde \(2016/C 262/01\)](#)
- Typiske tvivlstilfælde:
  - Virksomheder med både økonomisk og ikke-økonomisk aktivitet
  - Samarbejdsprojekter mellem forskningsinstitutioner og private
  - [Rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation Meddelelse fra Kommissionen \(2022/C 414/01\)](#)



# Statsstøtte

## Opmærksomhedspunkter i forhold til annonceringen

- Statsstøttereglerne gælder parallelt med reglerne for administration af midlerne som f.eks. CPR-forordningen, regnskabsbekendtgørelsen og vejledning om støtteberettigelse.
  - Den mest restriktive regel skal respekteres.
- Hvis et projekt indeholder statsstøtte, kan den samlede støtteprocent blive mindre end den maksimale støtteprocent.

# Statsstøtte

## Undtagelser til statsstøtteforbuddet

### De minimis-forordningen

- [Kommissionens Forordning nr. 1407/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte](#)

### Den generelle gruppefritagelsesforordning

- [Kommissionens Forordning nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108](#)

# Statsstøtte

## De minimis-støtte

Max. 200.000 EUR

- over tre sammenhængende regnskabsår
- opgøres på koncernniveau

Begrænsning i forhold til

- Eksportaktiviteter
- Landbrug
- Fiske- og akvakultursektoren

Krav om underskrevet de minimis-erklæring **før** deltagelse i aktiviteter

# Statsstøtte

## Støtte undtaget efter den generelle gruppefritagelsesforordning

- Mulighed for højere støttebeløb men flere begrænsninger
  
- Generelt i form af bl.a.:
  - Tilskyndelsesvirkning;
  - Anmeldelsestærskler og gennemsigtighedsindberetning (for støtte > 500.000 EUR); og
  - Begrænset fleksibilitet efter projektet er iværksat.
  
- Specifikt i form af bl.a.:
  - At kun visse aktiviteter kan støttes;
  - At kun visse typer af omkostninger kan støttes; og
  - Maksimal støtteintensitet.
  - Der er en maksimalt støttebeløb pr. aktivitet (artikel 4)
  
- Kræver udfyldelse af ”ansøgning om statsstøtte”, ”standarderklæring vedr. anvendelse af gruppefritagelsesforordning” samt erklæring om virksomhedens størrelse, hvis SMV, **inden iværksættelse** af projektet.

# Tilskyndelsesvirkning

## Hvad er tilskyndelsesvirkning og hvordan håndteres det?

- Tilskyndelsesvirkning er et krav for at kunne bruge den generelle gruppefritagelsesforordning
- Støtten har tilskyndet projektet, som ellers ikke ville være blevet gennemført
- Krav: projektet kan ikke være igangsat før indsendelse af ansøgningen
  - Dokumenteres ved at udfylde “ansøgning om statsstøtte”
- Tilskyndelsesvirkningen begrænser kraftigt fleksibiliteten og muligheden for ændringer i projektet, da det kan fjerne “tilskyndelsesvirkningen”.

# Statsstøtte

## **Nogle generelle punkter:**

- Der forventes en opdateret gruppefritagelsesforordningen i medio 2023.
- De minimis forordningen udløber pr. 31. December 2023 – forventes erstattet af ny med overgangsperiode.
- Styrelsen vil orientere jer snarest muligt efter denne dato for håndtering af statsstøtte.

# Statsstøtte

## Mulige artikler for denne annoncering i gruppefritagelsesforordningen:

- Artikel 17, Investeringsstøtte til SMV'er
- Artikel 18, Støtte til konsulentbistand til SMV'er
- Artikel 25, Støtte til forsknings- og udviklingsprojekter
- Artikel 26, Investeringsstøtte til forskningsinfrastruktur
- Artikel 27, Støtte til innovationsklynger
- Artikel 28, Innovationsstøtte til SMV'er
- Artikel 31, Uddannelsesstøtte

# Statsstøtte

## **EKSEMPEL GBER art. 17 - Investeringsstøtte til SMV'er**

(Uddrag - der er flere begrænsninger i bestemmelsen!)

**Stk. 2.** Følgende omkostninger er støtteberettigede:

- a) omkostningerne ved investering i materielle og immaterielle aktiver, og/eller
- b) de anslåede lønomkostninger ved beskæftigelse, der skabes direkte af investeringsprojektet, beregnet over en toårig periode

...

**Stk. 6.** Støtteintensiteten må ikke overstige:

- a) 20 % af de støtteberettigede omkostninger for små virksomheder
- b) 10 % af de støtteberettigede omkostninger for mellemstore virksomheder



# Statsstøtte

## **EKSEMPEL GBER art. 18 - Støtte til konsulentbistand til SMV'er**

(Uddrag - der er flere begrænsninger i bestemmelsen!)

**Stk. 2.** Støtteintensiteten må ikke overstige 50 % af de støtteberettigede omkostninger

**Stk. 3.** De støtteberettigede omkostninger er omkostningerne ved konsulenttjeneste, der leveres af eksterne konsulenter.

**Stk. 4.** De pågældende tjenester må hverken være varige eller regelmæssige og må ikke indgå i virksomhedens almindelige driftsudgifter, såsom løbende skatterådgivning, regelmæssig juridisk rådgivning eller reklamevirksomhed

# Statsstøtte

## **EKSEMPEL GBER art. 25 - Forsknings- og udviklingsprojekter**

(Uddrag - der er flere begrænsninger i bestemmelsen!)

**Stk. 2** - omfattede aktiviteter: grundforskning, industriel forskning, eksperimentel udvikling, og gennemførlighedsundersøgelser;

- Defineret i GBER art. 2, nr. 83-87
- Ikke alle typer nødvendigvis omfattet af program/annoncering

**Stk. 3** - støtteberettigede omkostninger: personaleomkostninger, udgifter til instrumenter og udstyr, udgifter til bygninger og jord, omkostninger ved kontraktforskning og køb eller licensiering af viden og patenter, og yderligere generalomkostninger og andre driftsudgifter

- Ikke alle typer støtteberettigede efter Støtteberettigelsesvejledningen

**Stk. 4** - støtteintensitet: henholdsvis max. 100 %, 50 %, 25 % og 50%

- Forskellig fra projektets støtteprocent

# Statsstøtte

## **EKSEMPEL GBER art. 26 - Investeringsstøtte til forskningsinfrastruktur**

(Uddrag - der er flere begrænsninger i bestemmelsen!)

“Forskningsinfrastruktur” – defineret i art. 2, nr. 91.

**Stk. 2.** Når en forskningsinfrastruktur både anvendes til økonomiske og ikke-økonomiske aktiviteter, skal der føres adskilte regnskaber for deres respektive finansieringsforhold, omkostninger og indtægter på grundlag af konsekvent anvendte og objektivt begrundede omkostningsregnskabsprincipper

**Stk. 3.** Den betaling, der opkræves for driften eller anvendelsen af infrastrukturen, skal svare til markedsprisen

**Stk. 5.** De støtteberettigede omkostninger er omkostninger ved materielle og immaterielle aktiver

**Stk. 6.** Støtteintensiteten må ikke overstige 50 % af de støtteberettigede omkostninger

# Statsstøtte

## **EKSEMPEL GBER artikel 27 - Støtte til innovationsklynger**

(Uddrag - der er flere begrænsninger i bestemmelsen!)

"Innovationsklynger" – defineret i GBER art. 2, nr. 92

### **Stk. 8** - støtteberettigede omkostninger:

- a) aktivering af klyngen med henblik på at fremme samarbejde, informationsudveksling og tilrådighedsstillelse eller formidling af specialiserede og tilpassede erhvervsstøttetjenester
  - b) markedsføring af klyngen med henblik på at øge andelen af nye virksomheder eller organisationer i klyngen og at øge klyngens synlighed
  - c) forvaltning af klyngens faciliteter, organisering af uddannelsesprogrammer, workshops og konferencer til støtte for vidensdeling og netværk og grænseoverskridende samarbejde.
- Kan afvige fra program/annoncering eller Støtteberettigelsesvejledning i forhold til omfattede aktiviteter eller omkostningstyper

### **Stk. 9** - støtteintensitet: max. 50%

- Forskellig fra projektets støtteprocent

# Statsstøtte

## **EKSEMPEL GBER art. 28 - Innovationsstøtte til SMV'er**

(Uddrag - der er flere begrænsninger i bestemmelsen!)

**Stk. 2.** Følgende omkostninger er støtteberettigede:

- A. omkostninger ved udtagning, validering og beskyttelse af patenter og andre immaterielle aktiver
- B. omkostninger ved udstationering fra en forsknings- og vidensformidlende organisation eller en stor virksomhed af højt kvalificeret personale, der skal arbejde med FUI i en nyskabt funktion i den støttemodtagende virksomhed og ikke erstatter andet personale
- C. omkostninger ved innovationsrådgivning og supportydelser

**Stk. 3.** Støtteintensiteten må ikke overstige 50 % af de støtteberettigede omkostninger

OBS: kan i særlige tilfælde hæves til 100 % ved max 200.000 EUR pr. virksomhed over en treårig periode.

# Statsstøtte

## **EKSEMPEL GBER art. 31 - Uddannelsesstøtte**

(Uddrag - der er flere begrænsninger i bestemmelsen!)

**Stk. 3.** Følgende omkostninger er støtteberettigede:

- a) Undervisningsomkostninger
- b) driftsomkostninger til undervisere og deltagere i direkte tilknytning til uddannelsesprojektet (...)
- c) omkostninger ved rådgivning (...)
- d) (...) administrationsomkostninger, leje, generalomkostninger (...)

**Stk. 4.** Støtteintensiteten må ikke overstige 50 % af de støtteberettigede omkostninger. Op til en maksimal støtteintensitet på 70 % af de støtteberettigede omkostninger kan den forhøjes således:

- a) med 10 procentpoint, hvis uddannelsen gælder dårligt stillede eller handicappede arbejdstagere
- b) med 10 procentpoint, hvis støtten ydes til mellemstore virksomheder, og med 20 procentpoint, hvis støtten ydes til små virksomheder

**OBS:** Uddannelse i søtransportsektoren kan opnå 100 % støtteintensitet.

# Statsstøtte

## Gode råd

- Tænk statsstøtteløsning ind fra start
- Vurder de konkrete aktiviteter i projektet
- Afklar evt. fortolknings spørgsmål
- Få sagkyndig rådgivning
- ”Bilag 2 – statsstøtteløsning” – et hjælpeværktøj, der kan anvendes til ansøgningen

## Korrekt håndtering af statsstøtte er vigtig!

**Statsstøtte, som ikke er forenelig med statsstøttereglerne, er ulovlig og skal tilbagebetales af modtageren!**



# 8. Ansøgningsproces



# Ansøgningsfrist

**Frist for ansøgning:** 24. august 2023, kl. 12.00

- ❖ Ansøgningen skal indsendes via det elektroniske ansøgningskema (kræver NemId-medarbejdersignatur).
- ❖ Se vejledningen til ansøgningskemaet i "startpakken" for yderligere oplysninger.

# Ansøgningskema

Fonden for Retfærdig Omstilling - 7 pct kontoplan

[Læs om puljen](#)

OPRET ANSØGNING

Fonden for Retfærdig Omstilling - 15 pct kontoplan

[Læs om puljen](#)

OPRET ANSØGNING

Fonden for Retfærdig Omstilling - 20 pct kontoplan

[Læs om puljen](#)

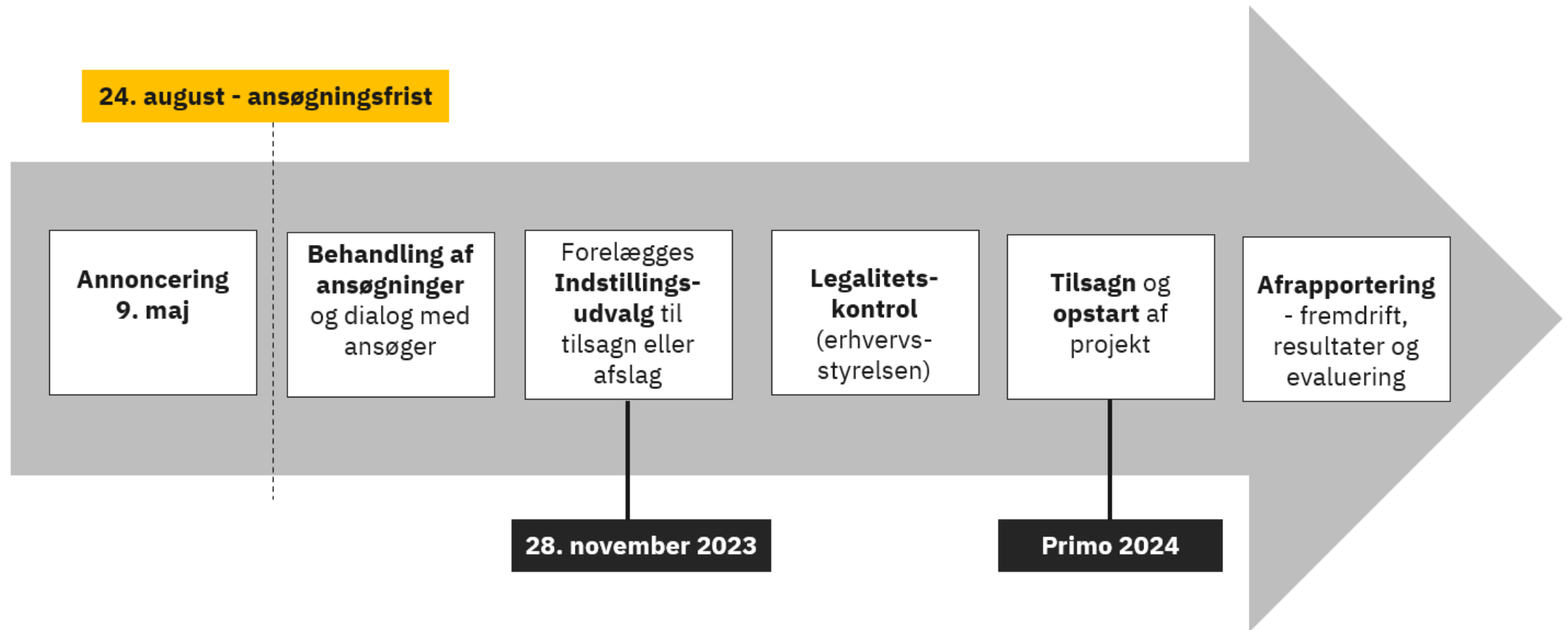
OPRET ANSØGNING

Fonden for Retfærdig Omstilling - 40 pct kontoplan

[Læs om puljen](#)

OPRET ANSØGNING

# Fra annoncering til tilsagn og projektforsløb



# Opsummering

- ❖ **Indholdsbeskrivelse:** Indsatsen har til formål at understøtte videreudviklingen af erhvervsfyrtårnene i Nordjylland og Syddjylland, herunder at følge op på anbefalingerne fra de regionale vækstteams, samt at understøtte håndteringen af virkningerne af omstillingen til en klimaneutral økonomi
- ❖ **Støtteprocent:** Max 50 pct. i EU-tilskud
- ❖ **Projektperiode:** Projekter kan modtage tilskud i op til tre år. Projekter skal være afsluttet senest august 2026. Obs: det er ikke muligt at forlænge projektperioden ud over de tre år.
- ❖ **Frist for ansøgning:** 24. august 2023



# 9. Innovationsfondens call

Grand solutions: Green research, technology and innovation

# Innovationsfonden: Grand solutions, Green research, technology and innovation

## Call deadline june 1<sup>st</sup> 2023

<https://innovationsfonden.dk/en/p/grand-solutions/grand-solutions-green-research-0>

### Call specific objective

The purpose is to invest in projects that demonstrate the greatest effect on climate, nature and the environment and contribute to growth and employment.

### Focus

Seven themes (Danish government's green research strategy):

- |                                    |   |
|------------------------------------|---|
| 1) Energy production, etc.         | 5) Environment and circular economy                               |
| 2) Energy efficiency improvement   | 6) Nature and biodiversity  |
| 3) Agriculture and food production | 7) Sustainable behavior and societal consequences (cross-cutting) |
| 4) Transport                       |   |

### Example of areas

- Energy efficiency and smart integrated energy systems, **sector coupling** in the energy and distribution network.
- Intelligent utilization of **digital** solutions.
- Sustainable **housing, construction and cities**.
- Green transition in the food and agricultural sector.
- Interdisciplinary research projects that combine natural science and technological research with humanistic and social science that can contribute with valuable knowledge related to e.g. behavior, incitements, regulation and market.

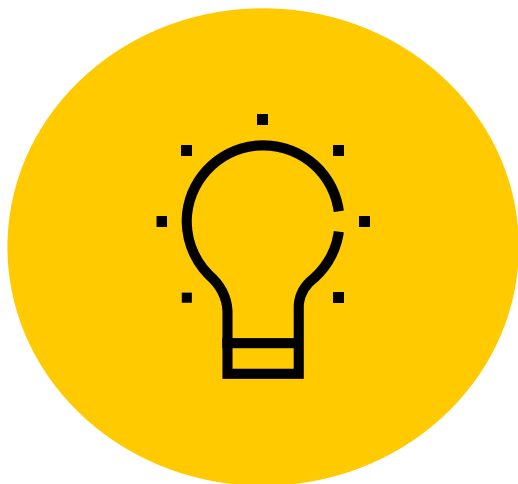


**Total budget:** Minimum 104.8 mill. DKK

**IFD Investment per project:** 5 mill. DKK to 40 mill. DKK.



# 10. Spørgsmål



## Spørgsmål vedrørende annonceringen:

Merete Woltmann  
Email: [hanwol@erst.dk](mailto:hanwol@erst.dk)  
Telefon: 35291702

Ida Elisabeth Otte Bøtke  
Email: [idabot@erst.dk](mailto:idabot@erst.dk)  
Telefon: 35291281

Information og Q&A kan findes efterfølgende på  
[udviklingidanmark.dk](http://udviklingidanmark.dk)

Husk ansøgningsfrist **24. august 2023 kl. 12.00**